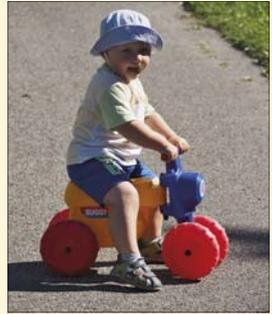

Speciální příloha o dětských kolech

Schválně zapamatujte si, jaké bylo naše první kolo. Ti dříve narození dostali po tříkolce možná až dvacítkové Pionýra, ti o něco mladší už červenou dvacítku s pevným převodem a ti nejmladší nejspíš ještě někde v garáži mají své první odrážedlo na dvanáctkových pneumatikách.

Dětské odstrkovadlo nebo jinak i motorku asi pamatuje každý z nás. Pro děti je to především hračka, která jim umožní jet vlastními silami, ale nenutí je ještě tolik držet balanc.

kách. Dětské kolo, dárek, nad nímž se rozzáří oči, dárek, jenž spolehlivě přebije ponožky, pastelky či panenku nejen proto, že je větší, ale najednou umožní dítěti pohybovat se z místa na místo zábavnou formou rychleji a snadněji. Jistě, některé

děti při představě jízdy na kole či odrážedle propuknou v pláč, ale časem na to přijdou. A až už z nich postupem času láska ke kolu vyprchá, nebo jim zůstane až do dospělosti, projdou si postupně řadou kategorií kol, která budou úměrná jejich věku, výšce i jezdeckým schopnostem, což je v součtu hlavní téma tohoto článku.

S výškou stoupá průměr
U dětí je vždycky zásadní jejich výška, což platí jak u těch nejmenších, kdy kaž-

Odrážedla pro nejmenší děti začínají už s desetipalcovým průměrem koleček, aby dítě bezpečně dosáhlo chodidla na zem. I tady jsou rozdíly ve výšce, provedení nebo materiálových rámcích a kromě standardu na dvanáctipalcových kolečkách lze mít i šestnáctkové odrážedlo.

dých čtrnáct dní postupně vyřazujeme obléčení s nižším číslem na zadní straně za krkem a nahrazujeme je tím s vyšší číslovkou. Stejně je to i v případě dětských kol, jejichž velikosti dnes pokrývají doslo-

va každý rok dítěte, takže si opravdu nelze stěžovat na nedostatečný výběr. Abychom pro začátek usnadnili orientaci, podíváme se na velikosti značení kol, které se odvíjí od použitého rozměru pláště, podobně jako u dospělých modelů. Nejmenším standardním průměrem je dvanáct palců, což jsou dětská odrážedla a nejmenší kola s jediným převodem, tedy dvanáctka. Následuje méně obvyklý standard čtrnáct palců, což je mezipřístup k naprosto běžné šestnáctce, opět doplněné nestandardní osmáctkou, pak

Nejmenší dvanáctky by měly mít především nízký rám, aby dítě bezpečně sedadlo. Nechybí výrazně větší průměr vnějšího zakončení gripů, kompletní kryt pohonu a samozřejmě stabilizační kolečka. Několik je montuje na osu zadního náboje, někdo do samostatných závitů pro snazší demontáž.

je tu dvacítky, kde už často máme vzhledu přehazovačku. Čtyřladičkové se někdy říká třítřetvertické kolo, to má v plnohodnotné převody jako dospělé kolo a je přístupným před šestadvacítkou či aktuální sedmadvacítkou, které končí většinou pořízením dospělé devěťadvacítky. Tohle bylo opravdu hodně zkrácené, ale jen pro představu, aby bylo jasné, že když zde budeme hovořit o šestnáctce, nepůjde o pubertální dceru, která místo na kolo touží jít raději na párty, ale o dětské kolo s průměrem kol šestnáct palců.

Kolo je pro ty nejmenší především zábavou, hračkou a nikoliv sportovním nástrojem, na to bychom neměli zapomínat a své nedosažené cyklistické ambice je lepší utlumit, než abychom v dítěti přílišným tlakem vyvolali nechuť k samotné jízdě. Když my jsme byli malí, nejmenším dětským kolem bylo plastové odstrkovadlo, občas nazývané motorka, mělo tři nebo čtyři plastová kola, samo drželo stabilitu, dělalo za jízdy randál a o ergonomii zde nemohla být příliš řeč. Každopádně takováto odstrkovadla se v různých obměnách a leckdy dokonalem provedení vyrábí dodnes a můžou mít třeba i vodící tyč, za níž rodič dítě tlačí a pomáhá mu se stabilitou. Začít s takovou jízdou lze v podstatě v době, jakmile dítě samo běhá bez přidržování a umí držet balanc. Dítě má snahu nasednout na odstrkovadlo a je schopno se na něm udržet. Sice jej bude většinu času strkat vedle sebe a různé jej přelázt, protože ho stále považuje za hračku, nikoliv za nástroj, s jehož pomocí by se mělo někam dopravit. Nemá smysl tla-

čit na pilu a pokud je dítě šikovné, lze tuto „hračku“ nahradit zhruba od roku a půl klasickým odrážedlem.

Odrážedlo je první oficiální stupeň dětských kol, jelikož nemá žádná stabilizační kolečka, je výborným prostředkem pro zlepšení rovnováhy celého těla. Jde většínou o jednoduchý rám tvořený hlavní páteří trubkou a zadní stavbou bez dalších vzpěr. Zadní stavba je buď úzká, aby nepřekážela nožičkám při odražení dozadu, nebo je níž a rozšířená, aby si dítě na tuto plochu

I když už děti umí na malém kole se stabilizačními kolečky či bez nich, tříkolka nebo odrážedlo ještě lákají a dítě kolečka střídá. Tříkolka je ideální pro naučení kruhového šlapání, nehledě na dokonalou stabilitu. Tyč za sedlem pak ulehčí rodičům tláčení malého cyklisty.

mohlo stoupnout mezi jednotlivými odrázy. Hodně dětí ale na odrážedle obecně nemá problém udržet nohy ve vzduchu dlouhou dobu mezi odrázy a jakmile získá dokonalou rovnováhu, umí i nalehnout na řídítka a nožičky nechá volně za sebou ve vzduchu. Při výběru odrážedla bychom měli v první řadě změřit výšku dítěte v roz-

Kromě ocelových, hliníkových nebo plastových či dřevěných rámců mohou mít dětská kola jako základ vřeba i magnéziový rám. Tato šestnáctka Space Shuttle má z tohoto materiálu i loukotě a ve své kategorii nezvykle i kotoučové brzdy. Přitom je cenově poměrně příznivá.

kroku, abychom měli jistotu, že vůbec dosáhne ze sedla na zem, protože některé děti jsou menší a i odrážedla mají hlavní trubku či sedlo různé vysoké. Nejmenší začínají na hodnotě 30 cm, což by měla být

výška rozkroku dítěte od země, aby bezpečně dosáhlo. Kvalita bývá přímo úměrná ceně a rozdíly jsou také v hmotnosti, kdy ta nejlépe odrážedla mají zhruba čtyři kilogramy. Pohled na matku tlačící kočárek s jedním dítětem, v druhé ruce třímající těžké odrážedlo a za ní druhé dítě místo jízdy pobíhající, to není zrovna ideál pohodové mateřské.

Určitě je dobré vynechat nejlacinější verze s plastovými kolečky, kde plášť a duši nahrazuje pěnový výlisek. Sice tady nehrozí

Dvacítkový Early Rider je opravdu unikátní dětské kolo, protože nabízí kromě lehkého hliníkového rámu také mechanické kotoučové Avid nebo remenový pohon. Ten spojuje kliky se zadním třířetlostním nábojem Sram, tedy kombinace, která se u dětských kol opravdu jen tak nevidí.

defekt, ale kvalita je mizerná, pěna se ojede a odrážedlo pak můžeme vyhodit. Klasika s dvanáctkovými pláštěmi, náboji s ložisky či kulíčkami, hliníkový nebo ocelový, případně plastový či dokonce dřevěný rám, nejlépe všechny matice kol s kloboučkem a žádné ostré hrany. Rada levnějších odrážedel má také pouze kluzné plastové hlavové složení, což není z hlediska životnosti a nějakých vůlí optimální. Naopak klasické hlavové složení máv stabilizátor řízení, což jsou vnitřní zarážky, které nedovolí protočení řídítek a zablokování předního kola. Co se týče brzd, není úplně pravidlem, ale zadní provedení naučí dítě základnímu návyku, že stiskem páčky se kolečko zastaví, což se hodí na větším kole, a maminka ocení od brzdění méně ošoupané podrážky. Brzda by ale měla jít stisknout lehce, aby se dítě s pákou nepralo a hlavně musí být páčka dobře v dosahu krátkých prstíků. Klasické čelisti jsou nejjednodušší a lépe se seřizují než různé bubnové brzdy, které se rovněž používají.

U odrážedel a dětských kol obecně pak pozor na nešvar v podobě poskožených konců gripů a absence zátek řídítek. Kolečko často padá a i když na řídítkách bývají gripy se silnějšími zakončeními či dokonce „bambulí“, aby si dítě nevrátilo řídítka při pádu do bříška, časem se všechno poškodí. Tady pozor na odhalené konce řídítek, protože ostřejší hrany jejich trubky můžou způsobit dítěti zranění, jelikož padá často zpědom a řídítka si stáčí pod sebe. Kontrola a výměna gripů či instalace nových zátek stojí minimum peněz a předejde se tak nepřijemnému zranění.

LAZER
PŘILBY PRO COOL DĚTI

Zábavný design a inteligentní příslušenství.

Na výběr jsou přilby se systémem AutoFit, s MIPS, a také klasickým zapínáním.

Doporučená MOC od 600,- Kč.

PAULLANGE OSTRAVA
BIKE PARTS SPECIALIST
www.paul-lange.cz

AMULET BICYCLES

Nejlehčí dětská kola pod vánoční stromeček

20 Youngster
8,5 kg

hliníkový rám
komponenty SHIMANO
bezpečnostní prvky

24 Youngster
9,7 kg

➤ Přestože řada rodičů považuje od rážedlo za hračku, nemělo by na něm dítě vyjíždět bez přílby, protože rychlost jízdy a riziko zranění už jsou skoro stejné jako u kola.

Dvanáctka je nejmenším dětským kolem, které následuje po odrážedle, případně dítě obojí používá současně. U těchto kol platí v případě materiálu rámu a komponentů té-

Rychlá dětská čtyřřadčítka vypadá dnes přesně takhle, tedy hliníkový rám, pevná přední vidlice, jediný převodník v kombinaci s odpovídajícím rozsahem kazety vzadu a lehké pláště s kevlarovou patkou. Rovněž postací osmdesát drátů a ráfkové brzdy, protože tohle všechno hraje do karet nízké hmotnosti.

měť totéž, co u odrážedel, ale samozřejmě je zde díky klikám a pohonu vyšší hmotnost, kolečko má i vyšší rám a dítě má nejednou díky šlapání o starost víc. Pro začátek je lepší namontovat dozadu stabilizační kolečka, aby dítě získalo trochu víc jistoty, než se naučí plnohodnotně šlapat. Právě kruhový pohyb nohou při šlapání je to, co dětem dělá ze začátku potíže. V tomto ohledu byly ideální staré dvanáctky s pevným převodem, který točil nohama v podstatě sám a dítě si tomu pohybu rychle navyklo. Podobně na tom jsou šlapací tříkolky, kde je jednak zaručena stabilita, ale pevný převod naučí dítě točit nohama. U dvanáctky při výběru měříme nejen výšku rozkroku dítěte nad zemí, ale kromě porovnání s výškou horní trubky rámu ji poměříme i se vzdáleností od sedla v nejnižší pozici po horní plochu pedálu v dolní úvratí. To proto, abychom měli jistotu, že se dítě vůbec dostane ze sedla na pedály a nebude se muset v sedle naklánět ze strany na stranu. Velikost kola už zde začíná být trochu omezující, protože řada dětí si vystačí s odrážedlem poměrně dlouho, a jakmile má dojít na první opravdové kolo, bývá jim dvanáctka tak trochu malá.

Domácí Amulet nejenže nabízí lehké dvacítky i čtyřřadčítka, ale šifí kolečka závodně orientovaných šestřadčítěk příjemně překvapí každého. Ať už jde o karbonové či hliníkové rámy Youngster 26 s pevnou karbonovou nebo hliníkovou vidlicí, jejich nízká hmotnost a specifická geometrie nabídnou dětem perfektní zbraň pro každý terén.

Řada dětí tedy ve věku kolem tří až čtyř let přeseďá z odrážedla rovnou na šestnáctku s menším rámem nebo na čtrnáctku, které jim vydrží déle než dvanáctka, v podstatě obě velké s odrážedlem, jen vybavená pohonem.

Co se týče výbavy dvanáctek, jediný převod s krytým převodníkem nebo celého řetězu má většinou zadní protišlapací brzdu v torpédu, doplněnou přední ráfkovou

brzdou. Nezvládnutí kruhového pohybu při šlapání dítěti často znechutí začátky tím, že si omylem šlapne dozadu a zabrzdí. Na druhou stranu je ale protišlapací brzda ideálním řešením, protože dítě má v nohách větší sílu než v rukách a ráfkové brzdy jsou zde spíš opět pro navyknutí si na tento systém, než jako plnohodnotné řešení.

U dvanáctek existuje řada různých kvalitních provedení, ale zase platí, že bychom měli sáhnout po verzi s pláštěm a duší a také klikami se standardním středovým složením. Různá laciná řešení s kluzným plastovým pouzdem pro vlekáček klik dlouhou nevydrží a kliky mají hned vůli a samozřejmě i větší odpor při šlapání.

Co se týče výše zmíněného problému s kruhovým šlapáním, nebo spíš překonání mrtvého bodu klik, aby nožičky vůbec otočily klikami dokola, je občas nutné dítě tlačit. Ohnutá záda nejsou zrovna příjemná záležitost, ale na kolo lze namontovat adaptér na sedlovku, kam se nasune vodič tyč a rodič může dítě pohodlně tlačit. Pokud jsou na kole stabilizační kolečka, vše pak drží samo

Při měření výšky rozkroku od země by mělo stát dítě ležce rozkročené, jako když stojí nad rámem kola. Zároveň při tom změříme i vnitřní nohu, tedy délku od země po rozkrok po vnitřní straně nohy.

Jestliže jsme vybrali vhodnou velikost rámu, případně rám s prohnutou horní trubkou, bude mít malý cyklista při sešedení mezi rozkrokem a horní trubkou rezervu a úsměv na rtích. V opačném případě to může dost bolet.

stabilitu a dítě lze i pustit. Stabilizační kolečka by měla být nejdříve namontovaná co nejlépe povrchu vozovky, aby se dítě s kolem nenaklánělo a mělo v podstatě tříkolku, nebo spíše „čtyřkolku“. Následně je můžeme posunout výš, tedy pokud to konstrukce umožňuje, dítě tak musí více zapojit stabilizační systém a držet rovnováhu. Kolečka jsou pak jen takovou záchranou, kterou lze

postupně eliminovat. U stabilizačních koleček je lepší vsadit na větší průměr a provedení s gumovou obrubou, aby lépe odvalovala a nedělala hluk. I v provedení nosných ramen jsou rozdíly a obvyklejší drát lze dost snadno při nákladu ohnout.

Čtrnáctka je v podstatě velikost nahrazující přechod z odrážedla na šestnáctku, nebo prostě velikosti mezistupně. Dovedná to nebyla tak rozšířená velikost a trochu horší byla dostupnost náhradních plášťů, což dnes v době internetových obchodů není až takový problém. Navíc některé značky nezačínají dětská kola dvanáctkou, ale rovnou čtrnáctkou. Tady je ještě jediný převod s protišlapací brzdou, případně s volnoběžkou a dvěma ráfkovými brzdami.

Šestnáctka už je proti dvanáctce skok a je zde krásně vidět, jak dítě při jízdě oproti nejmenšímu kolu najednou zrychlí. Lepší odvalování kol, trochu delší kliky, takže konečně zběhlému kmitání nožičekama a celkové lepší jízdni vlastnosti. Stále je zde jediný převod, protože řazení je na dítě ještě složité, ale kolo už prostě jede. Samozřejmě, i zde je občas nutné použít stabilizační kolečka, ale na výlet s rodiči už je šestnáctka rozumně použitelná.

Osmdesátka je dalším méně obvyklým mezistupněm a nabízí jí snad ještě méně zážitků než čtrnáctka. Tady už většinou nastává celkem snadný přechod ze šestnáctky na dvacítku.

Dvacítka bývá první plnohodnotné kolo vybavené řazením a děti na ni většinou nastávají ve věku nástupu do školy. Existuje řada variant rámu, podobně jako u předchozích velikostí, kde může být horní trubka

Anglická značka Frog se zaměřuje na lehká dětská kola, od odrážedel přes miniaturní silničky až po terénní šestřadčítka. Nejen že jejich nejmenší kola mají nízkou hmotnost a některá třeba design týmu Sky, ale šestřadčítka s hmotností od 11,2 kg nabízejí geometrii uspokojenou pro zdolávání těžšího terénu.

výš, nebo níž, může nést prohnutí či lomení, případně být svařena ze dvou dílů, a to všechno ovlivňuje vhodnost dané velikosti dle výšky dítěte. Tady je třeba dbát nejen na výběr vhodné vysokého a lehkého rámu, ale i osazení. Zásadní je hladké otáčení klik, lehký chod brzdových pák a čelistí i snadné řazení. U dvacítek je vhodné znát, pokud jsou komponenty řazení nevhodné či je kolo špatně seřazené. Ideální je řazení v otočné rukojeti, protože dítě nemusí uvolnit palec z řídtek, jako v případě páčky na jejich horní straně. Pět nebo víc pastorků vzadu je dostačujících, v kombinaci s jediným převodníkem, ovšem tady je důležitý jeho kryt nebo třeba vodítko řetězu. U dvacítek už totiž díky přehazovačce kolísá napnutí řetězu a ten leckdy z převodníku padá. Některé značky montují dva kryty převodníku, někdo vodič kladky, někdo vůbec nic a podle toho pak ruce tatínka vypadají. Samozřejmě to neplatí vždycky, ale toto riziko je zde větší než u jediné převodu.

Zatímco menší velikosti lze brát stále tak trochu jako hračku, dvacítky už je oprav-

dovým kolem a při jejím výběru bychom se měli vyvarovat některých chyb. Na tuto velikost už totiž řada výrobců dodává přední odpružené vidlice a dokonce se objevují i celoodpružené dvacítky. Odpružená vidlice bude vždycky těžší než pevná a ne-

Domácí značka RB nabízí malým cyklistům šestřadčítka nebo čtyřřadčítka s pevnou vidlicí, sníženým středem a kratšími klikami. Díky pozici bezpečně mezi velkými koly dítě zvládne těžší terén, a přitom jede na průměru kol, na který by ve standardu dosáhlo už o pár let později.

dá může mít odpovídající tvrdost pružiny, aby ji dítě vůbec dostalo do zdvihů. Pokud ale je funkční a kvalitní, je to pro dítě přínos. Na trhu je také řada celoodpružených „supermarketových“ dvacítek za překvapivě nízké ceny. Tohle je doslova past na rodiče a pomsta na dětech, protože hmotnost je šílená, provedení mizerné, brzdy jen tak tak funkční, nehlédě na některá ne zrovna kvalitně svařená místa. A co se týče odpružení, tuhost zadní pružiny odpovídá většinou metrakovému jezdcí. Dítě tak jen tahá neúměrně kilogramy navíc a většinou je osazené řazením neznámé značky. Servisní požadavky původně ušetřících maminek na zprovoznění podobných řadících systémů tak znamenají výměnu kompletní sady i vícekolčka, což stojí skoro polovinu toho, kolik byla pořizovací cena takového monstra. Tady rozhodně ruce pryč a nekupovat to ani jako bazarové kolo, být je na rámu samolepka potvrzující schválení kola státní zkušebnou. Totiž i kovoplastové čelisti brzd takových kol se po stisku páky umí hezky prohnut a výkon je hodně mizerný, takže pozor.

Čtyřřadčítka je posledním stupněm před dospěláckou velikostí kol, tedy pokud tam počítáme dnes už opomíjené, ovšem domedvěna plnohodnotné, šestřadčítka. Přechod na čtyřřadčítka je z předchozích

velikostí tak propastný rozdíl, jako z šestařadčítka na devětřadčítka. Někdy se toto kolo nazývá i tříčtvrtečním a v podstatě to odpovídá, protože už je skoro dospělé. Hliníkový či ocelový rám většinou nese přehazovačku i přesmykač, (ten se díky větším

pastorkům a trendům jeho eliminace pomalu vytrácí), kliky jsou zase o něco delší a kolo jede lépe. Samozřejmě narůstá hmotnost adekvátně velikosti, ale máme tu lepší přední odpružení, občas dokonce i kotoučové brzdy a některé renomované značky na čtyřřadčítkách začínají i s kvalitním zadním odpružením. Opět je důležitý výběr vhodné velikosti a tady vstupuje do hry i délka rámu. Čtyřřadčítka může mít razantní sroping horní trubky a sedlo nízké, ovšem délku už moc osálit nelze, takže menší dítě může sice dosáhnout na pedály a stát obkročmo nad horní trubkou, ale záda může mít hodně ohnutá a být natažené příliš dopředu.

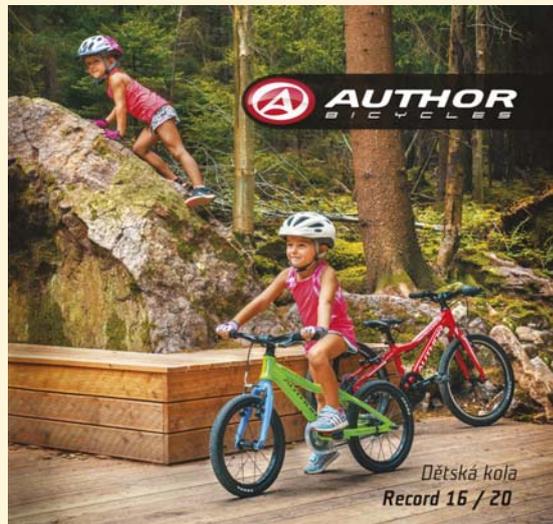
Snaha pořídit větší kolo příliš brzy tady může vyznít v neprosách komfortu posedu a zdravého vývoje těla dítěte.

Některé výrobci v této kategorii nabízejí i poměrně odlehčené modely či kopie zá-

Když mohou mít děti svůj vlastní závodní bike s menším rámem, proč by to nemohlo platit i pro cyklokrosové kolo. Merida svým modelem Mission J CX nabízí alternativu dětem, které jednak mohou začít na bláznivých cyklokrosových okruzích, ale mohou tenhle šestřadčítkový stroj používat třeba jako univerzální silničku či gravel na asfaltu i polní cesty.

vodních topmodelů své značky, aby měl malý závodník nejen motivaci, ale užil si své první závodní kilometry bez zbytečného tahání kilogramů navíc. Dětské závody jsou totiž na dvacítkách stále ještě zábavou a děti jezdí občas i v doprovodu rodičů, ovšem na čtyřřadčítkách už je to občas boj a docela jiné tempo, což platí pro jízdu na této velikosti obecně. ➤

Dětská kola Record 16 / 20

MISSION J CX NAŠE PRVNÍ DĚTSKÉ CYKLOKROSOVÉ KOLO

Pevný hliníkový rám s 26" koly se standardem brzd post mount, vnitřním vedením kabelů a prostorem pro pláště až do 35 mm.

www.MERIDA-BIKE.cz

MERIDA

Šestadvacítka pro dospělé je mrtvá, až žije šestadvacítka pro děti! Tohle by se chtělo zvolat při pohledu na řadu firem, které šestadvacítky nepasovaly jen do role cenově nejodstupnějších modelů, ale na kvalitních rámech a tomto průměru dnes nabízejí ideální sportovní náčin pro předpubertální cyklisty. Nejsou výjimkou rámy velikosti 13 nebo 14 palců, na nichž tato velikost začíná a jezdec tak sedí nízko a přitom má velká kola, podobně jako je tomu u devěťadvacítek. Osazení kombinuje většinu současných systémů, tedy více či jeden převodník a zadní kazety různého rozsahu. Kotočkové brzdy bývají standardem, ale samozřejmě nechybí i verze s ráfkovým provedením. Přední odpružení už je opravdu kvalitní, ale i zde platí, že může být pro lehčí jezce zbytečně tvrdé a řada sportov-

vhodně nastavené výšce sedla z něho nedostane na zem, aniž by musel stát na špičkách a být nakloněný, tohle je tedy druhá strana mince vhodného výběru velikosti kola a nastavení posedu.

Samozřejmě lze řadu věcí upravit a u delšího rámu použít třeba kratší představec, pokud tam bylo provedení delší než 60 mm. Není problém dnes nasadit 40mm představec, ale spoléhat na to, že se dítě víc natáhne a nějak do delšího rámu doroste není úplně šťastné. Dospělý jezdec také nebude nadšený z dlouhého rámu se 120mm představcem, kde nebude mít ani pohodlný posed, ani dostatek jistoty při ovládní ve sjezdech. A dítě si na kole přece jen spíš raději hraje, než aby honilo vrchařské přemice nalahnuté na fíditka. Podívejme se tedy na tabulku, která přizpůsobuje velikost dětského kola dle jejich věku a výšky. Věk je vzhledem k hodně rozdílné výšce dětí často zavádějící údaj, takže vždy bude lepší dítě změřit a podle toho vybrat, tedy pokud zrovna nechceme dítě v obchodě na kolo posadit a poměřit to tak naprosto nejlépe.

Velikost kol	Výška postavy	Výška rozkroku nad zemí	Věk dítěte
14"	95–115 cm	42–51 cm	3–5
16"	100–125 cm	47–64 cm	4–7
20"	105–135 cm	51–70 cm	6–9
24"	115–155 cm	65–84 cm	8–12
26"	155 cm a více	70–95 cm	10 a více

ních šestadvacítek má pevnou vidlici, lehkdy i v karbonovém provedení. Po kvalitních starších šestadvacítkách na nejmenších velikostech rámu je dnes na bezarových serverech doslova hlad, jelikož ne každé dítě má hned výšku na sedmadvacítku či devěťadvacítku. A zatímco celoodpružená šestadvacítka na devatenáctkových rámech trčí na bazarech dlouho bez zájmu, za stejný model v šestnáctce či sedmadvacítce vám rodič-cyklista utrhne ruce. Otázkou pak zůstává, zda se podaří naladit odpružení na dětského jezdce s hmotností i kolem pětácti kilogramů.

Výběr vhodné velikosti

Abychom výše zmíněné trochu zpřehlednili, přinášíme zde souhrn v tabulce srovnávající věk a výšku dítěte s vhodnou velikostí kola. Vždy to ale bude trochu individuální, takže při výběru je nutné buď kolo pečlivě vyzkoušet, nebo dítě důkladně přeměřit. Kromě celkové výšky měříme výšku rozkroku od země a to pak porovnáme nejen s výškou horní trubky od země, kde by mělo mít dítě asi 5cm rezervu, ale také vzdálenosti od sedla v nejnižším bodě k pedálu v nejnižší pozici. U řady rámy dnes existují specifické konstrukce, kde je dítě sice schopno dosáhnout při sesednutí na zem, ale díky delší sedlové trubce nedosáhne na pedál. A naopak příliš vytažená sedlovka u nového kola znamená, že na jare už bude majitelé docela malé. To samé platí v případě fíditek, protože zatímco jsme v minulosti byli zvyklí, že kolo roste s dětmi a stačí vysunout sedlovku a klasický představec o něco výš, a-head představec už nám to neumožňuje. Řeší to jen výměna za delší či se strmějším úhlem nebo adaptér. Řada rodičů žije v domněni, že dítě by mělo při zastavení bezpečně dosáhnout ze sedla na zem a ne se moc naklánět na stranu. Proto mu nastaví sedlo co nejnižší, aby se dostalo na zem, ale už nevidí, že má za jízdy příliš pokrčené nohy. Ani dospělý se při

Co nabízí trh?

Všechno, bylo by možné odpovědět jedním slovem, protože v dětských kolech se fantazii doslova meze nekladou. A jak jsme zmínili, zatímco u dospělých kol je třeba dřeva na postu rámu exotikou, dětské dvánáctky či odřážděná s překřížkovým rámem nejsou nic výjimečného. Když mi bylo šest, dostal jsem od rodičů velamosácké BMX dovezené až ze Slovenska, protože tady nebylo za totality k sehnání. Tohle už dnes nehrozí, ale dokazuje to, že kategorie dětských kol a jejich různá zaměření jsou zde už více jak třicet let. Výše jmenované členění podle průměru kol tak nemusí úplně platit ve všech odvětvích dětské cyklistiky.

Začneme třeba zmíněným BMX, což je sice sport i pro dospělé a jejich výška rozhodně neodpovídá dvacítkovému průměru kol. Jenže třeba pro děti se v tomto segmen-

Dětská závodní šestadvacítka Ghost Lector Kid 1.6 IC U má karbonový rám, jenž dokonale kopíruje devěťadvacítkový vzhled. Zadní vidlice X-Fusion má 100mm zdvih, jedenáctiprevodní kombinuje 28 zubů vpředu s kazetou rozsahu 11–46 a obutí je od značky Mitas. Na první pohled tuble raketu díky poměru výšky rámu a průměru kol nerozeznáte od devěťadvacítek.

tu vyrobí i menší průměr kol, a pokud dítě prohájí adekvátně své výšce dvacítkové BMX na speciální dráze s boulemi, dvojkami a klopkami, dá mu to do budoucna hodně slušný základ pro biking. Kromě závodního BMX je tu i freestyle, flatland či street a řada dětí se v tomto směru shlédla. Tady je ovšem třeba upozornit na to, že se zaměřuje klasické BMX s BMX freestyle

a zatímco závodní BMX kolo váží hodně pod deset kilogramů, ocelový freestyle v základním provedení má třeba šestnáct kilogramů. K tomu jsou zde nástraha jako stupačky či ostré pedály a pokud takové kolo dítě „připlácne“, není to nic příjemného. Navíc s ohledem na to, že na tomhle kole díky jedinému převodu a hmotnosti moc

Sortiment e-shopu www.detskakolacore.cz je doslova nabýt barevnými i kvalitativními variacemi dětských kol značky Core. Ta začínají od velikosti 16 palců a soustřeďují se na zachování nízké hmotnosti.

daleko nedojede. Na skákání po silnici či trénink ve skateparku je to ovšem zábavný stroj a navíc hodně odolný, přičemž jednu dobu byla table kola hodné v módě a vystřídala třeba skateboardy. Dnes naopak opět je kategorie tak trochu vytlačují freestyle koloběžky. Dvacítky mají i cyklotrialová kola, která jsou ale podobná jako BMX v menším, nicméně staví na lehkém rámu, výkonných brzdách a dokonalém smyslu jezdecko pro rovnováhu.

Děti lze ale pořídit třeba i malé plázo-vý cruiser nebo dvacítkovou napodobeninu motocyklu, navíc s nelyhým odpružením, zkrátka nabídka je nepřehledná, ale vždy bychom měli mít na paměti, jak a kde bude dítě jezdit, aby pak zbytečně netrpělo nějakým omezením, které nestandardní model kola může proti klasice mít.

Výše zmíněným jsme tak trochu natukli hmotnost kol, protože ta se u dětských může dost zásadně lišit a ne vždy jí daný výrobce bere v potaz. I zde platí tak trochu pravidlo úměra vyšší ceny k nižší hmotnosti a jsou značky, které se vyloženě zaměřují na tuto veličinu. Není tedy problém pořídit dítěti hodné lehké kolo za vyšší částku ani cenově dostupnější, se stále ještě příznivou hmotností. U ocelových rámu starších kol ale s nízkou hmotností nelze počítat, takže občas sice bazarové kolo ušetří významně rozpočet, ale dítě se tahá se třináctikilogramovým ingotem.

Když jsme u nabídky lehkých nebo sportovních dětských kol na domácím trhu, začneme podle abecedy a nelze opomenout českou značku Amulet, jejíž historie sahá až do roku 1996 a její aktuální kolekce kol Youngster pro mladé cyklisty i závodníky je opravdu nabitá. Amulet přitom svoji filozofii dětských kol staví na snaze dosáhnout příznivé hmotnosti, takže třeba šestnáctipalcové stroje začínají už na hodnotě 7,5 kg a hodné patříme je to u dvacítek, kde je to dokonce 8,5 kg a čtyřadvacítky začínají na 9,7 kg. Společně s lehkým modelem použití pevné přední vidlice, která je proti odpružené výrazně lehčí, ovšem svojí délkou plně koresponduje s geometrií rámu určenou přednímu odpružení. Ne každé dítě potřebuje odpruženou vidlici a navíc třeba i trojprévodník, takže všechny modely

sází vpředu na jediný převodník. To platí i pro závodně orientované dětské šestadvacítky 26 Youngster, kde lze mít buď karbonový rám s karbonovou vidlicí, či hliníkový rám s karbonovou nebo hliníkovou vidlicí. V této třídě se kvůli nízké hmotnosti dětí a vůči ní ne zrovna dostatku plně funkčních odpružených vidlic na přední odpružení nehraje, pohon zajišťují moderní závodní sady s jediným převodníkem a velikosti rámu 13 až 16 palců míří přímo na malé závodníky. Hmotnost karbonového topmodelu je 8,3 kg, za což by byl vděčný nejen dospělý závodník Světového poháru. Hliníkový rám je pak o něco těžší, ale stále jsme výrazně pod deseti kilogramy a nabídka je více než pestrá. Někdo možná šestadvacítky už zavrhnul, ale v tomhle případě je to ideální a navíc lehký přechod do dospělácké devěťadvacítkové kategorie.

Apache má kromě standardní dětské nabídky, kde lehké modely zastupuje 10,4kg čtyřadvacítka Buffalo s pevnou vidlicí a sedmi rychlostmi, především dětské elektroko. Čtyřadvacítkový Tate E5 24 má hliníkový rám, 374Wh baterii v rámovém trojúhelníku a zadní nábojový motor Bafang. Hydraulické kotočůvky jsou samozřejmě, stejně jako odpružená vidlice, ovšem hmotnost se zde blíží devatenácti kilogramům. Ten samý model je v nabídce i na sedmadvacítkových kolech a 14,5" rámu.

Author je hned další v pořadí a přestože

nabídl v minulosti třeba takovou extravaganci, jakou byl dětský fatbike, aktuálně má v kolekci od šestnáctek po šestadvacítky řadu lehkých modelů. Šestnáctka King Kong je malý bike se širšími pláštěmi a hmotností 7,7 kg, ve dvacítkách je to model Record s váhou 8,7 kg a pláště Kenda s kevlarovou patkou. Čtyřadvacítky mají podobné koncipovaný model Ultrasonic s pevnou přední vidlicí a devítkou převodů, což ve výsledku ukáže hmotnost 9,5 kg. Mirage už sice váží dvanáct kilogramů, ale nabídně kotočůvce

Když chcete svému dítěti dopřát nejen kulturní značku, ale hlavně komfort plného odpružení, aby mohl jezdit v těžkém terénu či bikeparku, musíte si připlatit na částku od padesáti tisíc výš. Čtyřadvacítkový Rocky Mountain Resper se zdvihem 120 mm má 330 mm sedlovou trubku a dovolí zaměnit čtyřadvacítkovou kola za sedmadvacítky, tedy společně s výměnou přední vidlice, protože zadní stavba zvládne obojí.

brzdy, přední odpružení i trojprévodník. Šestadvacítkový Ultrasonic je dětskou vlnkovou lodí s pohonem Sram NX 1x11, hydraulickými kotočůvkami, pevnou hliníkovou vidlicí, pláště Vittoria Barzo a hmotností 10,6 kg na 13" rámu.

Electra www.electra-bike.cz

NOVÝ DĚTSKÝ CRUISER SPROCKET ZA VÝHODNOU CENU

KALIFORNSKÉ LIFESTYLE KOLA PRO VÁS I VAŠE DĚTI **SPROCKET 70 EQ 9.990 Kč**

CRATONI www.cratoni.cz

MAXSTER PRO
dětská helma

- Lehká a skvěle odvětrávaná
- Různé barevné varianty
- Zadní osvětlení

Bezpečí a pohodlí pro nejmenší

Ultralehká dětská kola co letí!

od 5,4 kg! "ZVAŽTE TO!" :-)

Distributor pro ČR a SR

WWW.CYKLOSPECIALITY.CZ

Core je značka dětských kol společnosti Kolsport a pokud má někdo neprestejší nabídku dětských modelů od šestnácti do čtyřicetiváctičky, což se barva a specifikací týče, pak je to Core. Hmotnost dětských modelů je u dvacítce v provedení ultralight 8,69 kg a přitom se cenově jedná o standardní nebo spíše dostupnější řešení. V kolekci jsou pak i šestadvacítky s nízkým rámem a volitelným osazením od ráfkových po kotoučové brzdy.

Co se týče dětských přileb, některé modely už jsou více odvárané, jako třeba tento od značky Abus. Stále je u nich ale důležitá masa materiálu, protažení přední části více dopředu a výrazně překrytí až na týl.

Cyklospeciality je firma zaměřená na zajímavé cyklistické značky, mezi něž patří lehká dětská kola rakouské značky Woom, anglická odrážedla a lehké dětské specialy Early Rider nebo lehká dětská kola Frog. Woom startuje u šestnáctce na hmotnosti 5,7 kg, což je opravdu hodně slušné, a pokračuje přes 7,8 kg u dvacítce po 8,8 vážení čtyřicetiváctičku a šestadvacítku s hmotností 9,1 kg. Díky vícekrát zeslabované stěně trubek je rám lehký, kliky mají vlastní design usnadněné převodníku, není tedy divu, že značka získala významné ocenění za design. Early Rider jsou pak lahůdková odrážedla a dětská kola z Anglie, nápadná leštěným rámem, použitím ferenového pohonu u modelů Belter a designem kopírujícím dospělá bicy. Tedy u hliníkových modelů, dřevěné rámy odrážedel jsou s designem na jiném levelu, rozhodně ne nižším. Šestnáctky či dvacítce Early Rider váží od pěti, respektive sedmi kilogramů a kromě standardního řazení mají třeba i řazení v zadním náboji nebo může být trápit trailovou dvacítka na kotoučových brzdách. Původ této značky je ale u odrážedel, která jsou buď z plochých předklízkových dílů, nebo hliníku, kde kopírují vzhledem dospělých rámu.

Druhou anglickou značkou v nabídce je Frog a zaměřená na nízkou hmotnost je standardem i u ní. Odrážedla mají v tomto případě hodně nízké provedení rámu a verze Mini dokonce jen 10" kola, takže je vhodná pro děti od jednoho roku. Frog má ale řadu větších kol, kde nechybí klasika 14–24 palců, ale třeba ani dětské silničky s koly 20–26 palců či dětské bicy na šestadvacítkách. Navíc je řada modelů v designu silničního profitymu Sky, což má malé cyklisty částečně motivovat.

Ghost má rovněž pestrou nabídku odrážedel a dětských kol, u většiny v designech

korrespondujících s dospělými modely, ale nabízí i „hardtrail“ Asket Kid 4.6 se 120mm předním zdvihem na šestadvacítkách určený pro dovedení v bikiparku a na trailech. Pro více závodně orientované juniory pak má XC model Lector 1.6 LC na šestadvacítkách, karbonovém rámu velikosti XS a sadě Sram NX.

Merida nabízí výděky spojené se závodními, takže proč na to nenavázat v podobě dětských silničních šestadvacítek Mission J. Road na kotoučových brzdách nebo obdobně koncipované CX verze. K tomu MTB hardtaily Matts J. Team nebo Champion s výrazným slopingem 13,5" rámu, předním odpružením a třeba sadou Sram NX.

RB, domácí výrobce rámu jde na dětská kola vlastní cestou a u dvacítce po 8,8 vážení tuto kategorii uchopili jinak. Jejich snahou je nabídnout díky specifické geometrii ma-

U dětí jde hlavně o bezpečnost, takže nadměrná ventilace může být až podružná a dítě klidně odnese na hlavě bytelnou „kokosku“ se silnější oděnou skořepinou, která bude při pádu po povrchu klouzat.

lému cyklistovi to, co dospělému nabízí devěťadvacítky. Snížení těžiště, kratší kliky, větší průměr kol, lehká hliníková vidlice, tohle všechno by mělo nabídnout populární „erbcotky“ dítěti s rámem odpovídající velikosti, ovšem většími koly pro větší terény. Díky tomu tak malý cyklista může používat větší průměr kol mnohem dříve, než by tomu bylo na rámu běžné sériové produkce. Ať už jde o KID 240 nebo KID 260, lze mít jak samotný rám, tak kompletně osazené kolo. Test většího z modelů přinášíme v tomto vydání.

Není to jen kolo!

Snad jsme osvětlili problematiku velikosti dětských kol, výběr vhodného modelu a ukázali menší průřez domácími třemi. Při výběru kola je dobré se zaměřit na detaily, jako jsou kvalitativní řadič mechanismus, kde je lepší otočná rukovet než horní SIS páčka, tedy větší kola mají klasický rapidfire, vhodné převody u větších kol, kryty řetězů a převodníků a dobré brzdy. Obvyčejně plastové brzdové páky totiž dost často uletí při prvním odhození kola, a přestože je samotná páčka hliníková, plastové tělo prostě nevydrží. Není od věci také dětem lehce povolit objímku brzdové páky na řídítkách, aby se při pádu protočila a neomlučila. A pozor, ne vždy jsou mechanické kotoučové brzdy na malých kolech výhrou, leckdy je to u laicných provedení porod je seřídí. Pokud

si je rodič jistý, že jeho dítě bude na kole někde skákat a absolvovat výškový po lese s ním, měl by se u čtyřicetiváctičky pít po verzi se zadním nábojem na kazetu, ne šroubovací kolečko. Ohnuté či prasklé osičky nejsou nic neobvyklého. Je to tedy s kvalitou podobné jako u dospělých kol.

Jenže pořízení kola to nekončí, protože dítě by mělo mít i přilbu. Pokud ho budeme na kole učit, nebudou od věci také rukavičky a chrániče loktů či kolien. Dětských přileb je na trhu celá řada a většinou je pro ně společně protažení přední partie do jakéhosi masivnějšího štítu a výrazně nižší zadní díl kryjící týl. Při pádu může dítě narazit jak čelem, tak zadní částí hlavy, tudíž je větší míra materiálu v daných místech důležitá. Koupit dítěti s trochu větší hlavou nejmenší velikost lehké přilby tedy není rozumné, co největší míra ochrany hlavy je totiž zásadní.

Důležitá je správná usazení přilby na hlavě, protože řada dětí má sice přilbu správné velikosti, ale nasazenou zcela nevhodně. Odhalené čelo a povolené řemínky jsou jen kousek od sklouznutí přilby při pádu směrem dozadu, po čemž nastane škrcení omeňující řemínky. Argument, že dítě také lepe vidí, je opravdu špatný. Přilba musí na čele sedět nížko nad obočím, řemínky musí být adekvátně dotažené (nesmí ale škrtit) a stavovací čelénka v přilbě musí celek držet na hlavě. Při výběru přilby je ideální vyzkoušet ji dítěti na hlavě bez zapnutých řemínků, pouze s utaženou vnitřní čelénkou. Když bude přilba sedět na hlavě i během testovacího škušání hlavou ze strany na stranu, máme jistotu správného usazení

Beny na dětském odrážedle jsou opravdu spíše ozdobou, ale důležitým detailem je na obrázku gumový kroužek s pouktem spojující přední vidlici s rámem. Ten totiž umožní dítěti zatáčet, ale brání případnému protažení vidlice a pádu. Někdy to řeší speciální hlavové složení s vnitřními dorazy a pro bezpečnost dítěte je to velký přínos. Třeba u maleho kola s přední věčkovou brzdou dítě často protažením vidlice rozepne čelisti přední brzdy poškozením vnitřním tahem boudení.

mnohem větší, než když budeme vše dohánět řemínky škrtícími pak dítě pod bradou.

Ventilace dětských přileb není téma, kterým by se vývojářské týmy zabýraly od rána do večera, takže vždy je třeba počítat vždy se slabší funkcí. Dětem to ale zase tolik nevadí, což nahrává i používání „kokosek“, tedy přileb kulatějšího tvaru s odolnější skořepinou, původně používaných ve freestyle BMX či skateboardingu.

Side zde není materiál protažený nad čelo, ale přilba je opravdu hodně odolná, byť občas těžší než ta klasická.

Když má rodič rukavičky, tak proč by je neměl mít i malý cyklista, zvláště když je u něho riziko pádu na dlaně výšší. Na trhu je řada malých dětských velikostí, stačí jen vyzkoušet a donutit dítě je vzít. S chrániči už je to těžší, ne každý je ochoten vypadat trochu jako „Robocop“, ale když jsou při pádu chráněné lokty i kolena, ušetříme si tím řadu chvil s ošetřováním odřenin. Speciální malé chrániče pro cyklisty nahradí sady určené pro kolečkové brusle, tedy s výjimkou zápěstních chráničů, ty by při úchopu řídítek překážely. Trochu větší bikerři už dnes mají na výběr z dětských chráničů páteře, loktů i kolien.

Tím se pomalu dostáváme k přechodu z nejmenších kol k těm větším, kde už je to o častější jízdě v terénu, nějakém tom skákání na nerovnostech, případně prvních závodcích.

Rozhodně bychom neměli děti přepínat a vždy by pro ně měla být taková akce spíše zábavou, než nějakým vynuceným zápočtem pro dosažení solidního výsledku. Existuje řada klubů s podporou malých cyklistů, na trhu je široká škála dětského cyklistického oblečení a není problém koupit tričky v malé velikosti, takže je malý závodník lecky lépe vybaven než dospělý hobbista a dostává se mu péče zkušených trenérů. To už by bylo ovšem na jiné povídání. Když jsme ale nakoukli těma chrániči a bezpečnosti dítěte, nesmíme tady podcenit ani reflexní prvky, odrazky či osvětlení. Děti totiž lecky vyjedou i za šera jen tak kolem domu a malý cyklista je spíše přehlédnutelný než dospělý. Víc reflexních samolepek na malém kole, odrazky v drátech nebo zvonek a malé blikáčky by neměly chybět na žádném dětském kole, které se pohybuje venku na ulici. Tedy pohybujte, ono by se samo vlastně pohybovat na kole venku nemělo, protože legislativa tomu nastává jasná pravidla.

Ta stanovuje zákon č. 361/2000 Sb. a část § 58 mimo jiné říká:

(1) Cyklista mladší 18 let je povinen za jízdy použít ochrannou přilbu schváleného typu podle zvláštního právního předpisu a mít ji nasazenou a řádně připravenou na hlavě.

(2) Dítě mladší 10 let smí na silnici, místní komunikaci a veřejně přístupné účelové komunikaci jet na jízdním kole jen pod dohledem osoby starší 15 let, to neplatí pro jízdu na chodníku, cyklistické stezce a v obytné a pěší zóně.

(3) Na jednomístném jízdním kole není dovoleno jezdit ve dvou; je-li však jízdní kolo vybaveno pomocným sedadlem pro přepravu dítěte a pedálními operami pro nohy, smí osoba starší 15 let vézt osobu mladší 7 let.

Mimo to také zákon říká, že cyklisté smí jet pouze za sebou, nikoliv vedle sebe, cyklista nesmí jet bez držení řídítek a chodidla musí být za jízdy na šlapátkách. Výraz pro pedály se nám zde obzvlášť líbí. Jízdní kolo musí být vybaveno přední blíou a zadní červenou odrazkou, oranžovými odrazkami na pedálech a ve vpletu, ovšem všechny výše zmíněné odrazky mohou být nahrazeny reflexními materiály na oděvu či obuvi v blízkosti popsaných pozic na kole.

Pokud chceme s malým cyklistou vyrazit někam dál a nechceme ho na dvanáctce či šestnáctce moc trápit, lze jej za kolo připravit pomocí přes tažnou tyč. Ať už jde o produkt Trail-Gator či Peruzzo Trail Angel, na tyči dítě jede s předním kolem nad zemí. V cíli pak lze tyč odpojit, jednoduše upevnit kompletně na zadní stavbu kola rodiče a dítě jezdí sama.

Když jsme zmínili funkční brzdy, bezpečné zakončení řídítek dětského kola a matice s kloubkem či žádná ostré hrany, i na to pamatují předpisy. Kolo totiž musí být vybaveno:

a) Dvěma na sobě nezávislými účinnými brzdami s odstupňovaným ovládním brzdného účinku. Jízdní kola pro děti předškolního věku vybavená volnoběžným nábojem s protišlapací brzdou nemusí být vybavena přední brzdou,

b) Volné konce trubky řídítek musí být spolehlivě zaslepeny (zátkami, rukojemími apod.),

c) Zakončení ovládacích páček brzd a volné konce řídítek musí mít hrany buď obalené materiálem pohlcujícím energii, nebo (sou-li použity tuhé materiály) musí mít hrany o poloměru zakřivení nejméně 3,2 mm; páčky měnící převodů, křídlové matice, rychloupínače nábojů kol, držáky a konce blatníků musí mít hrany buď obalené materiálem pohlcujícím energii, nebo (sou-li použity tuhé materiály) musí mít hrany o poloměru nejméně 3,2 mm v jedné rovině a v druhé rovině na ni kolmé nejméně 2 mm,

d) Matice nábojů kol, pokud nejsou křídlové, rychloupínače nebo v kombinaci s krytkou konce náboje, musí být uzavřeny.

Ruku na srdce, ne každé kolo, ať už dětské či dospělé, je vybaveno všema našimi, ale je to hlavně o rozumném přístupu rodičů, což své dítě při jízdě na kole maximálně chrání, eliminují možná rizika a jízda byla pro dítě stále především zábavou. Ať už tedy vyberáte dětské kolo na internetu a doma dítěte předvedete nebo jedete do oblíbeného cykloobchodu a necháte si poradit od odborníků a dítě si kolo rovnou vyzkouší, snad vám budou výše zmíněné řádky k užítí.

Jiří Uždil

Učíme dítě jezdit na kole

Jak to občas bývá

Nákupem kola velmi často končí ta přímější část operace jménem „Nauč své dítě jezdit na kole“. Dítě se nemůže dočkat, až skončí školní vyučování. Doma si rychle napíše úkoly, samozřejmě je odlišné, a ne-trpělivě čeká, až otec dorazí domů ze školy. Společně nasadají do auta a vyrazí směrem k nejbližšímu cykloobchodu. Obtadně vkráčí do prodejny a dítě je oslono nabídkou dětských kol. Rozhodující je pro něj barva. Chlapec ukazuje na modrou, dívka na růžovou. Pokud by chlapec ukázal také na růžovou, zamysleme se, jestli je vše v pořádku. Děcko se takřka neomylně rozeběhne k nejdražšímu kolu v prodejně. Otec se bleskově mrkne na cenovky a snaží se mu vysvětlit, k nělobosti prodáváče, že to kolo vedle dítěte stojí a pár tisíc méně je přeci jen lepší. Dítě se za žádnou cenu nechce pustit řídítek kolo, která si samo vybralo, a tak nastává první dramatická scéнка, kterých bude ve spojitosti s novým kolem ještě několik. Otec samozřejmě vítězí, a po hodině v obchodě odjíždí oba celkem spokojeni. Dítě zapomíná na svůj hysterický výstup v prodejně a doma si kolečko postaví na noc k posteli. Nemůže se dočkat dalšího dne, kdy odpoledne vyrazí s otcem poprvé na kolo. Ustíná, slátné sleduje svůj nový stroj. A opět to školní očekávání, zase odlišné úkoly. Klíče v zámku, otec se dveřích a dítě už v předškolní přípravě i s novým kolem. Dětské dlaně se potí, jak svírají ne-trpělivě řídítky. Na sobě teplečky, na hlavě nová přilba. Otec zhltně narychlo utopenec, políbí mámu a vyrazí s dítětem do parku. Na rovné asfaltové cestě dítě opět napřehodí nožičku na druhou stranu rámu kola a otec mu pomůže do sedla. Dítě poprvé

zatlačí nožičkami do pedálů a s údivem se pomalu roziždí, přidržováním za sedlo otcem. Ručičky se mu na řídítkách strachy třesou. Otec za svou ratolestí popobíhá, a když už se mu zdá, že dítě pojede samo, neuvěřivě ho pouští. To okamžitě dítě vyvíjí a otáčí se za tátou. Samozřejmě s pohybem hlavy jdou i řídítky a dítě letí do trávy. Zatím klavce. Je po dešti, a tak nejsou na dítěti ani na jeho oblečení viditelné škody. Dítě je překvapeno, že z kola lze spadnout. Velice opatrně podruhé nasedá na kolo a zase se roziždí. Otec pomalu zadržet trpělivost, nebaví ho pořád běhat za dítětem. Myslí si, že celá učební lecke bude trvat tak půl hodinky a on se v klidu bude moct doma uložit na gauč s novinami. Ale ani po hodině dítě samo nejede. Nervozně otec začne dávat rady: „Drž ty řídítky rovně, brzdí (dítě zatím netuší, že na kole jde i brzdí), koukej před sebe, šlapej!“. Mezi tím dítě opět pouští. Dítě je přeci jen už trochu seznámeno s tím, že existuje nějaká rovnováha. Skutečně deset metrů jede. Samozřejmě se své samostatné jízdy lekne, opět se otáčí za otcem, a nekompromisně to napálí do odpadkového koše. Tentokrát má ulehnutý následky. Lehce oděná dlaně, teplečky špinavé od bahna, a především lehce oděná přední vidlice. Dítě poprvé zjistuje, že nějaké zranění je za poškozením kola až druhořadé.

Začne brečet. Ne brečet, začne doslova řvat. Řváť začne i otec na dítě, proč řve. Dítě odemá další lekci a chce domů. Vytvočené otcem nechtě, protože se rozhodl, že dnes se dítě naučí jezdit na kole, a nechápe, že to jeho děčko nedokáže. Nakonec to vzdává a vede plačící dítě, kterému se zase potí malé dlaně, jak křičovité svírá řídítky svého krásného, nového kolečka, které si vede domů. Doma

matka, jakmile uvidí odřeninu na dlaně děčka a uválené teplečky, začne řvat se otcem, proč nedával pozor. Nastává hádka. Otec si z trhu odejde sníst řízek k večeru do ložnice na noční stolek a neumyřý a vteklý si rovnou zalézá pod peřinu za vlně nedojedeného bramborového salátu u své hlavy. Náštaná matka ulehá v obýváku na gauč.

Jak by to mohlo být

Možná, že jste něco podobného již také zažili. Naučit dítě jezdit na kole opravdu není jednoduché a těch cest, jak toho docílit, ani děcko udržet rovnováhu a pořádek ho to učení bavilo, je několik. Každé dítě ale vyžaduje jiný přístup. Už proto, že každé dítě má jiný talent.

Pokusíme se vám napovědět metodu, která je poměrně nenáročná, nekonzistentní a přirozená. Je potřeba si uvědomit, kolik činností znamená pro dítě jet na kole. Divat se dopředu, šlapat, naučit se brzdit, divat se i kolem sebe, držet rovně řídítky, zatáčet jemným otáčením řídítek, rozhodně se, sesedat z kola. Je to opravdu hodně, co dítě musí zvládnout, aby se mohlo na kole přeusovat relativně bezpečně. Jen si vzpomínáme, jak jste na tom byli vy, dospělí a zkušení, chápat, když jste poprvé usedli v autokole do auta. Jak bylo třeba i pro vás náročné udržet se poprvé rovně na silnici a kolik jste toho museli sledovat a umět. Ještě štěstí, že jste měli při prvních jízdách vedle sebe klidného profesionála.

Začneme tedy velmi pomalu. Poprvé kupte dítěti malé dětské odrážedlo. To už od roku a půl, od dvou let většina dětí zvládne. Vyberte takové, které je užké, aby se nožičky nechytaly u kolečka nebo o „rám“ odrážedla. Pro první výuku je nejlepší to obyčej-

né, plastové (někdo to nazývá odrskovaldo), které má vepředu i vzadu po dvou kolečkách, která jsou blízko sebe, a nejsou tak vratká jako ta „lepší“ kovová s dvěma kolečky. Zapomeňte na odrážedla v podobě autíček, motorek, želvíček, kačenek a podobných zvířátek. Nechte dítě, aby se na něm pořádně vyřádilo. Uvidíte, jak na něm za chvíli začne lírat, řířit se mezi kočárky po asfaltových cestkách v parku, až vám budou vstávat vlasy na hlavě hrůzou. Dítě tak poprvé zjistí, jak zacházet s řídítky, vyhýbat se, že je potřeba občas přibrzdit, i když zatím podrázkami bohužel. A když bude venku s kamarády, jeho rychlost se ještě zvýší a dovednosti se zdokonalí. Časem ale z odrážedla vyrosté. Zhruba ve třech letech nejen vy, ale i dítě začne pohledat po vlastním kolečku. Slavnostně ho dítě spolu koupit, nebo kolečko sami přinesete domů. Dětská očka se rozzáří. Vy ale máte na kolečku vzadu přimontovanou pomocná kolečka. Nastudte se za ně. Dejte je co nejnížše a výšku sedla také nastavte nížko, aby se dítě cítilo na kole bezpečně. Čím má blíž nožička k zemi, tím má lepší pocit. Dítě se na takovém kolečku naučí šlapat, zjistí, že je občas potřeba překonat mrtvý bod na pedálech. Naučí se, jak mít kliky, aby se pohodlně rozešlo. Naučí se pracovat s řídítky a brzdít. Vše je velmi pomalu a nenáročně. Ani dítěti nemusíme nic vysvětlovat. Na všechno přijde samo. Pravděpodobně už za jedno odpoledne dítě jede, šlape, brzdí. Spadnout nemůže. Vždyť jede na „třikolece“. Po čase zvedneme kolečka, aby dítě už částečně zažívalo ten opojný pocit vlastní rovnováhy. Ostatně, i tu tříkolkou můžeme zařadit před první koločko jako mezupřevý výuku. Časem si dítě samo řekne, že chce sundat přídavná koleč-

ka. Děcko je vybaveno všemi dovednostmi a chybí už jen ta rovnováha. Zkušenosti říkají, že ta se dá s takto technicky vybaveným dítětem naučit opravdu za jedno odpoledne. Jen musíme být trpěliví, klidní a dítě chvilít. Třeba, že poprvé pojede sama deset metrů, než spustí nožičky na zem. Nezapomíname, že dítě má pořádek sedlo dole, aby pohodlně dosáhlo nožičkami na zem. Dítě se stále víc osměluje. Nohy zvedá častěji na pedály a možná už po pár minutách zjistíte, že dítě se rozešlo, odmítá zastavit a šňerující asfaltovou cestu může v dání. Vy se rozhořte, opět po letech musíte sprintovat, abyste dítěti vysvětlili, že by se mělo otáčet a jet zpátky. Doma odcházíte spokojeni, řízek si sníte v kuchyni, nepohádáte se s manželkou, dítě spokojené usíná, těší se na zítřek, protože už JEDE. Váš manželka chvilít, což se vám nepříhodilo už asi pět let. Vy dítěti za pár dnů zvednete sedlo do správné polohy a následovně už bude jen prožívání penězky, protože dítě roste tak rychle, že pomalu každých půl roku bude potřebovat větší kolo. Ale tak to máme, nebo jsme měli, všichni.

Třeba vám tato vyzkoušená metoda bude cizí a vy zvolíte náročnější cestu dítě ihned na kolo posadit, aby rovnou jelo. Ono to samozřejmě také jde, ale obrátíte se trpělivostí. Jakmile zneovnění, dítě to vyvíjí a nastane to, čím začíná tento článek. Také je velmi dobré, když máte kamarády, takže za dítětem bude běhat a učit ho. Dítě má k zizimu jiný respekt než k vám, tak to bohužel je. Také zjistíte, že v druhém dítěte se vyruvate chyb, kterých jste se dopouštěli u lekci s prvním dítětem. No a o osmého dítěte to už pti- jede zcela sama. Tak pevně nervy.

(kany)